

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Rodoljub Šabić i Milena Vasić, na sednici održanoj 24. 4. 2025. godine, većinom glasova, donosi

ODLUKU

Tekstom „Hitno obraćanje predsednika Vučića iz Niša (video)“, objavljenim 21. marta 2025.godine, portal „Politika.rs“ **nije prekršio Kodeks novinara i novinarki Srbije.**

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Zlatko Čobović, član Komisije za žalbe, podneo je žalbu protiv više medija, među kojima je i portal “Politika.rs, koji su preneli obraćanje predsednika Srbije Aleksandra Vučića sa njegovog Instagram profila, u kojem je vređao i pretio hapšenjem nakon protesta građana u Nišu. Okupljeni su gađali jajima gradske funkcionere, koji su došli na najavljenju tribinu SNS-a. U žalbi je, između ostalog, naveo da svaki građanin, pa tako i predsednik Srbije, ima pravo da na svom nalogu/ profilu na društvenoj mreži slobodno iznese svoje mišljenje, stav, komenar, pa i da preti i vređa, ali da je medijima unapred bilo poznato šta prenose, a ipak su to preneli bez upozorenja, rezerve, ograde, odricanja od odgovornosti (disklejmara) zbog očiglednog, direktnog i jasnog povora mržnje, pretnji i uvreda u sadržaju koji su preneli. Istakao je da je potrebno da javnost zna šta i kako govore državni funkcioneri, da su javna glasila slobodna da doslovno prenose njihove izjave, ali su, istovremeno, dužna i da poštuju Kodeks novinara. To znači da, u situaciji kada te izjave sadrže uvrede, pretnje, govor mržnje, moraju to jasno da naznače i upozore javnost. Zbog toga je, po mišljenju žalioca, spornim tekstom prekršeno više tačaka iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara/novinarki, Poštovanje dostojanstva i Odnos prema izvorima.

Redakcija portala “Politika.rs” nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije za žalbe ocenili su da žalba otvara važno pitanje o tome koje su granice između obaveze medija da obavesti javnost o onome o čemu govore javni funkcioneri i državni zvaničnici i odgovornosti medija za prenošenje tih izjava. Nesumnjivo postoji interes javnosti da zna šta je izjavio predsednik Republike, a postoje i obaveze koje mediji imaju - da izveste objektivno, tačno i profesionalno, da poštuju zakone i Kodeks.

Istina je, međutim, i da ove obaveze ne podrazumevaju da se doslovno prenosi svaka izjava predsednika Republike, naročito ako su izjave sporne u toj meri da bi njihovo prenošenje bilo suprotno Kodeksu. Ipak, odluka da se ova izjava prenese, kao i način na koji je prenet, u domenu su uređivačke politike medija, kojom Savet za štampu nije nadležan da se bavi.

Mediji, po oceni Komisije, često nisu u situaciji da daju kontekst, objašnjenje ili komentar onoga što prenose (mada je poželjno da to urade), niti imaju dovoljno vremena i informacija da mogu da procene da će preneti nešto što nije u skladu sa Kodeksom.

Komisija veruje da je neophodno restriktivno posmatrati odgovornost novinara za prenošenje izjava državnih zvaničnika, jer u takvim slučajevima preteže interes javnosti da zna šta je javni funkcioner izjavio. Naročito treba imati u vidu značaj doslednog prenošenja za dokumentovanje političkih izjava. Novinari, zato ne smeju biti kažnjeni kada objavljuju te izjave u celini.

U konkretnom slučaju, većina članova Komisije smatrala je da je u interesu javnosti da zna da je predsednik Republike vređao učesnike protesta i pretio im, kao i da je vršio pritisak na pravosuđe zahtevajući od nadležnih organa da ih pohapse. Od nesumnjivog je javnog interesa da čuju i vide šta je tačno rekao i na koji način najznačajniji političar u zemlji.

Dvoje članova Komisije bilo je protiv ovakve odluke, verujući da Kodeks jeste prekršen, jer je reč o sadržaju sa Instagram profila predsednika Srbije, a ne o nečemu što je rekao u direktnom prenosu, te je bilo vremena da svaki medij proceni da li će preneti i koji deo njegove izjave, umesto da svoj medij ustupi kao platformu za objavu nečega što nije u skladu sa novinarskim kodeksom. Takođe, kako su naveli, novinari ne treba da prenose očigledne neistine, a na osnovu snimaka sa događaja na koji se odnosila Vučićeva izjava bilo je jasno da to što on govori nije tačno.

Beograd, 24. 4. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić